

The Holy See

PAPA FRANJO

OPĆA AUDIJENCIJA

*Dvorana Pavla VI.
Srijeda, 14. veljače 2024.*

[[Multimedia](#)]

U tekstu koji slijedi uključeni su i nepročitani dijelovi koje se također donosi kao da su izgovoreni.

Mane i vrline 8. *Acedija*

Draga braćo i sestre, dobar vam dan!

Među svim glavnim grešnim manama postoji jedna koja često prolazi nezapaženo, možda zbog svog naziva koji je mnogima teško razumljiv: govorim o *acediji*. Zato se u popisu grešnih mana pojam „acedija“ često zamjenjuje drugim mnogo češće korištenim pojmom, a to je lijenost. Zapravo, lijenost je više posljedica nego uzrok. Kad je neka osoba besposlena, indolentna, bezvoljna, kažemo da je lijena. Ali, kao što uči mudrost drevnih pustinskih otaca, često je korijen te lijenosti acedija, što doslovno na grčkom znači „nebriga“.

To je vrlo opasna napast s kojom nema šale. Tko postane njenom žrtvom nekako kao da ga shrva želja za smrću: osjeća odbojnost prema svemu; odnos s Bogom postaje mu dosadan; čak i najsvetiji spisi, koja su mu nekoć grijali dušu, sad mu se čine potpuno beskorisnima. Čovjek počinje osjećati žal za prošlim vremenom i mladošću koja je nepovratno prošla.

Acediju se naziva „podnevnim demonom“: obuzme nas usred dana, u jeku svakodnevnih obaveza i poslova, a sati pred nama izgledaju monotoni, nemogući za preživjeti. U poznatom opisu monah Evagrije ovako predstavlja tu napast: „Pogled čovjeka koji pati od acedije stalno je uprt u prozor, a u svom umu on mašta o posjetiteljima [...] Kad čita, često zijeva i lako ga svlada san, trlja oči, krši ruke i, kad digne oči od knjige, gleda u zid; zatim se ponovno vraća knjizi i još malo čita [...] napokon, nakon što mu glava klone, podmetne knjigu pod nju i zaspi laganim snom, dok ga glad ne probudi i ne natjera da zadovolji svoje potrebe“; u zaključku, „lijen čovjek ne izvršava hitro i spremno Božje djelo“. [1]

Suvremeni čitatelji u tim opisima naziru nešto što jako podsjeća na zlo depresije, bilo s psihološkog bilo s filozofskoga gledišta. Naime, za onoga koji je obuzet acedijom, život gubi smisao, molitva postaje dosadna, svaka bitka se čini besmislenom. Ako smo u mladosti i gajili strasti, sad nam se one čine besmislenima, snovima koji nas nisu usrećili. Tako se prepuštamo mrtvilu pa rastresenost, ne misliti ni na što pojavljuje se kao jedini izlaz: htjeli bismo otupjeti, imati potpuno prazan um... To je pomalo kao uranjeno umiranje i to je baš ružno.

U vezi s tom grešnom manom, za koju shvaćamo da je vrlo opasna, duhovni učitelji pružaju različite lijekove. Želim istaknuti ono što mi se čini najvažnijim i što bih nazvao *strpljivošću vjere*. Premda kad ga ošine bič *acedije* čovjek želi biti „negdje drugdje“, pobjeći od stvarnosti, treba, naprotiv, smoći hrabrosti ostati i prihvatiti svoj „ovdje i sada“, svoju situaciju kakva ona jest, Božju prisutnost. Monasi kažu da je za njih najbolja učiteljica života njihova izba, zato što je to mjesto koje ti konkretno i svakodnevno govori o tvojoj ljubavnoj priči s Gospodinom. Zloduh *acedije* želi uništiti upravo tu jednostavnu radost toga „ovdje i sad“, tu zahvalnu zadivljenost stvarnošću; želi te uvjeriti da je sve uzalud, da ništa nema smisla, da se ne vrijedi brinuti ni za što i ni za koga. U životu susrećemo ljude koji „boluju od *acidije*“, ljude za koje kažemo: „Ovaj je baš dosadan!“ i ne volimo biti s njima; ljude koji također imaju stav dosade koji šire oko sebe. To je *acedija*.

Koliki su samo, postavši žrtvama *acedije*, nošeni nemirom bez lica i imena, bezumno napustili put dobra kojim su krenuli! Borba protiv *acedije* je presudna bitka, koju se mora dobiti pod svaku cijenu. I to je bitka *koje nisu bili pošteđeni ni sveci*, jer u mnogim njihovim dnevnicima ima tekstova u kojima su zabilježeni užasni trenuci, prave i istinske noći vjere, gdje je sve izgledalo mračno. Ti nas sveci i svetice uče da kroz noć hodamo u *strpljivosti*, prihvaćajući *siromaštvo vjere*. Preporučivali su da se, kad nas pritisne *acedija*, treba manje zalagati, postavljati ciljeve koji su lakše dostižni, ali se istodobno oduprijeti, ustrajati nalazeći oslonac u Isusu koji nas nikada ne napušta u kušnji i napasti.

Vjera, mučena kušnjom *acedije*, ne gubi na vrijednosti. Štoviše, to je prava vjera, čisto ljudska vjera, koja unatoč svemu, unatoč tami koja je zaslijepljuje, ipak ponizno vjeruje. To je ta vjera koja ostaje u srcu, kao što žeravica tinja ispod pepela. Ostaje trajno. I ako netko od nas padne u taj porok ili u napast *acedije*, neka pokuša zaviriti u svoju nutrinu i čuvati žar vjere: tako se ide naprijed.

[1] EVAGRIJE PONTSKI, *Gli otto spiriti della malvagità (O osam zloduha)*, 14.

* * *

U sklopu pozdrava vjernicima talijanskog govornog područja

Svi smo čitali i slušali priče o prvim mučenicima Crkve, kojih je bilo mnogo. Ovdje, gdje se sada nalazi Vatikan, ima groblje i ovdje su pokopani mnogi koji su bili pogubljeni; kad se kopa, nalazi se na grobove. Ali i danas ima mnogo mučenika po cijelom svijetu: mnogo, možda više nego u počecima. Mnogo ih je progonjenih zbog vjere. Dopustite mi danas posebno pozdraviti „živećeg mučenika“, kardinala Simonija. On je, kao svećenik, kao biskup, 28 godina proveo u tamnici, u zatvorima komunističke Albanije, najokrutnijem od svih progona. I nastavlja svjedočiti. I poput njega mnogi drugi, mnogi, mnogi. Sada ima 95 godina i nepokolebljivo nastavlja raditi za Crkvu. Dragi brate, zahvaljujem ti na tvom svjedočanstvu. Hvala ti.

[...] Danas počinje korizma. Oraspoložimo se da to vrijeme iskoristimo kao priliku za obraćenje i unutarnju obnovu u slušanju Božje riječi, u brizi za braću i sestre kojima je to najpotrebnije. I ne zaboravimo nikada napaćenu Ukrajinu, Palestinu i Izrael koji toliko pate. Molimo za tu braću i sestre koji pate zbog rata. Napredujmo na putu obraćenja, u slušanju Božje riječi, u brizi za našu braću i sestre u potrebi i napredujmo u pojačanoj molitvi, moleći prije svega za mir u svijetu.

Svima upućujem moj blagoslov!